

Rezumatul tezei de abilitare

Teza de abilitare regrupează cele mai importante rezultate ale cercetărilor mele din ultimii 10 ani de când dețin titlul științific de Doctor în Științele Educației. Am sistematizat contribuțiile semnificative pe domenii: Științific, Profesional și Academic; ideile principale ale tezei se regăsesc în acest rezumat. Cel mai important domeniu este cel științific, care este descris pe larg în teză.

Pe domeniul *Științific*, direcțiile mele de cercetare, reflectate în articole teoretice și studii de cercetare pot fi grupate prin analogie cu modelul de clasificare a trăsăturilor de personalitate al psihologului G. Allport (1981): trăsături cardinale, trăsături principale și trăsături secundare.

A) O direcție cardinală, care domină, "colorează" toate reflecțiile și cercetările mele empirice: învățarea ca procesare de informații, cu accent pe cunoștințele și procesările metacognitive și pe implicațiile lor educaționale

B) O primă direcție principală, focalizată pe învățarea academică în sistem tradițional și online

C) O a doua direcție principală, reprezentată de domeniul educației timpurii.

A) Direcția de bază, cardinală, **învățarea ca procesare de informații, metacogniția și implicațiile educaționale** se relevă într-o măsură substanțială în lucrarea Didactica – fundamente și dezvoltări cognitiviste. Cartea a apărut după susținerea tezei de doctorat și reflectă dezvoltările teoretice ale acesteia.

Subiectul tezei mele de doctorat – ”Redimensionări ale didacticii din perspectiva psihologiei cognitive – aplicații experimentale în predarea-învățarea matematicii la clasele a II-a și a IV-a” – a vizat un scop ambițios: restructurarea teoriei instruirii/didacticii generale din perspectiva tezelor fundamentale, teoriilor și conceptelor din psihologia cognitivă.

Fundamentele psihologice ale teoriei instruirii din România, asumate tacit de pedagogii români până atunci, valorificau teoriile clasice, „sigure” ale învățării: behaviorismul, cu dezvoltările ulterioare, psihologia umanistă, constructivismul și, parțial (și timid), socioconstructivismul. Contribuția esențială a cărții mele a constat în încercarea de restructurare a întregii didactici. Demersul este unul de proporții, deoarece implică o schimbare de paradigmă: regândim întreaga didactică pe fundamente (concepte, teorii, explicații) cognitive.

Astăzi, premisa de la care am pornit atunci – că psihologia cognitivă (științele cognitive în general) poate oferi o bază de reconceptualizare a teoriei instruirii – se dovedește corectă. Tot mai mult fundamentele epistemice ale cunoașterii școlare pretind studiu, reflecție, interogare, iar uneori amendare. Cercetătorii, oamenii de la catedră și publicul larg se îndreaptă predominant spre explicații cognitive ale proceselor de învățare, a cunoașterii. Unele teorii avansate atunci precum cea a gândirii critice, a inteligențelor multiple, ori constructe precum *metacogniția* au fost rafinate și testate în diverse intervenții educative.

Învățarea ca procesare de informații, metacogniția și implicațiile educaționale ale unor concepte, constructe sau teorii au făcut obiectul multor cercetări empirice, pe care le-am prezentat în subcapitolul *Articole*. Am în vedere mai ales articolele în care investighez importanța metacogniției ca trăsătură, respectiv ca stare, ultima fiind mai predictivă pentru

performanța academică; problema calității proceselor de monitorizare a înțelegerii textului problemelor capcană pentru rezolvare, a acurateții judecăților metacognitive în raport cu performanța școlară; a altor factori care pot influența învățarea: tipuri de procesare cognitivă, curiozitate epistemică etc.

B) Direcția *învățarea academică în sistem tradițional și online* m-a condus, pe de o parte, către analiza preferințelor de învățare ale studenților, iar pe de altă parte spre identificarea unui model de elaborare a cursurilor în format e-learning.

C) Direcția **Educație timpurie** a însemnat investigarea problematicii consilierii părinților cu copii de vârstă preșcolară din județul Iași și publicarea unui review teoretic pe problematica dezvoltării motricității la preșcolari.

Domeniul *Realizări profesionale* grupează participările la diverse conferințe, comisii de îndrumare a doctoranzilor, proiecte de cercetare și de cercetare dezvoltare, interne și internaționale.

Domeniul *Realizări academice* cuprinde descrierea traseului meu de avansare academică, precum și alte calificări pe care le-am dobândit în ultimii ani. Tot aici am inclus activitatea didactică internă și externă.

Teza se încheie cu prezentarea proiectului meu de carieră, organizat în raport cu teoria expertizei. Am în vedere atât premisele de carierei, bine conturate în acest moment, cât și direcțiile pe care le pot, rezonabil, anticipa în legătură cu propria evoluție și cu evoluția probabilă a cunoașterii în domeniul psihologiei învățării.

Consider că atitudinea reflexivă, autoevaluativă, credințele epistemice sofisticate – critice, bazate pe date, fapte și studii valide – ne vor călăuzi în anii ce urmează în creșterile pe care le vom derula, sau pe care le vom coordona la studenții doctoranzi, în beneficiul cunoașterii.